

Jo niitä taitelijointa, vain joku on erittäin innokas. Mutta kehittyneen itselietoisuuden toverin ajatteluksi ei voi sitä lukea että pitää tapanaan kiikottaa toisia mukaansa, jos henkilöitä olisi pelkähiko kuollut vähemmäksi ja varsinakin jos on terveys niin heikko, että pieninkin jännitys saapi häiriöitä terveydessä; ei ole oikein kiikottaa yhä vaan kulu-utta elämää heikommaksi. Työläisellä ei ole ilika paljon lepoahtia, sillä se elämän pakkolaki panee ponnistamaan liikaa aina, vaikka ei kestäisikään. Sen mitä aikaa saapi, käyttää sen lepoon eikä niin inhottavaan huriin kuin peli, vaikka se olisi pienikin. Työläinen tarvitsee kuluttaa ne niukat lepoajat tiedon hankintaan jos mieli pyöri aikansa tällä.

FREEDALE, MAN., CAN.

Kirjotatpa vähän kuulumisia täältä (Canada) korvesta.

Meitä on täällä muutamia suomalaisia perheitä ja toisia kuulua tule-

van "homestead"-maita viljelemään. Lähin kaupunki on 30 mailia päässä täältä. Magnel-nimiseen postipaikkaan odotetaan rakennettavan rautatie piakkoin. Maitten sanotaan olevan täällä hyviä ja järvet ovat kalaisia ja metsissä kasvaa villiä marjoja useita hyvikin runsaasti. "Homestead"-maita on vielä saatavana. Ei tämä paikka ole sentään kovin ikävä; täällä on asukkaita monista eri kansallisuuksista. Postipaikkoja on aina lyhyiden välimatkojen päässä toistensa ja koululakin olisi niin, että lapset eivät tarvitse olla ilman opetusta, vaan opettajia ei tahdota saada niille syrjäseuduille. Kotimme olemme rakentaneet hirsistä ja laudoista. Täällä on sahamylly, josta saa lautoja. Olsi hauskaa jos tänne tulisi useampia suomalaisia perheitä.

Tov., Sophia Miller.

BALSAM, MINN.

Nukkumista eivät osottaneet tämän kylän suomalaiset työläiset Vappuna, kun olivat tulleet juhlaan niin lukul-

sasti, että Kansan haali oli aivan täynnä. Ohjelmasta sopii mainita: laulua Martta ja Tyyni Mäeltä, Vieno Heikkilä lauloi ja lausui runon, Mrs. J. Kannas ja Mrs. I. Mäki lauloivat. Tšekki, tyyny ja keinutuolimatto myytiin arvalla. Tulos arpailuista oli \$75. Koko iltamatotet yhteensä oli toistasataa dollaria, joka käytetään haalin hyväksi. Naapurikylästä: Nashwauckesta, Stevensonista ja Evelethistä oli saapunut juhla vieraita. Tervetuloa toistekin! Kiitän vielä niitä ahkeria naisia, jotka tekivät tällin.

Tov., Farmanin akka.

Pieni polka: — Isä anna minulle nyt selkään.
Isä: — Miksi?

Polka: — Aijon karata joelle uimaan, enkä halua ikävän tulevaisuuden synkistää hauskaa aikaani.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjela, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

ROSSLAND, B. C., Canada, S. S. Osaston (Box 454) ompeluseura kokoontuu joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstai-ilta kello 7:30 Kansanhaalissa, jossa s. s. osaston kokouksetkin ovat joka toinen sunnuntai kello 3 j.p.p.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, ILL., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntai, alkuen kello 2 j.p. Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka kuukauden toisena torstaina, alkuen kello 2 j.p.p. Kahvia kokouksen loputtua.

MULLAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään joka torstai Suomi-haalilla, kello 2 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osote: 719 Montana Ave.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osote: 262 Taylor Ave.

Nuorten Osasto

ORJAN TARINA

Kirj. Annie Ruusalo.
(Jatkos.)

"Seuraavana aamuna tapasin herra Bristoffin ruokailuhuoneessa tarjotesani aamiaista. En osannut puhua mitään, minua hävetti, niin, että olin halunnut vajota maan alle. Hänen päästä pois koko talosta. Mutta herra Bristoff puheli minulle eikä hän näyttänyt ilvähästä eikä häpelevästä. Kun hän huomasi minun karttavan hänen katsettaan, tarttui hän käteeni ja sanoi: "Marjusha, minä rakasta sinua!"

"Mitä, tekö...?"

"Niin, minä todellakin rakastan sinua, Marjusha. Älä pidä tätä syntinä, joka on tapahtunut. Minä korvaan sen sinulle, sanot herra ja pisti käteeni korean kultarahaa. Ensi kerran elämäksini minulla oli noin suuri raha. Sen näkeminen vaikutti minuun tuskavain tavoin. Aloin ajatella, mitä kaikkea sillä voisin ostaa, kuinka kauniita vaatteita ja kenkiä sillä saisin ja vähitellen haistui onnettomuuden ja häpeän tuntee uuden hoidon ja hauskuden mahdollisuuksia ajattellessa.

"Suhteemme herraan kanssa jatkuvasti on osannut enää niitä vastustaa — päinvastoin rupeasi kaipaamaan niitä. Enhän voinut vastustaa komean ja viehättävän isäntäni hellyyttä, vaikka tiesinkin suhteemme häpeälliseksi. Kuitarahoja sain usein ja ostelin kaikilla niillä kauniita esineitä, joita olin ennen puoleen ikkunaan ihailut, vaan en uskunut voivani koskaan saada. Palvelustoverini huomasiivat tämän ja kysyivät, mistä minulla riittäisi rahaa noihin kaikkiin hienouksiin. Selitin heille saavani isännältä ja vierailta juomarahaa.

"Kun rouva tul kotiin, hän ihmeteli kalpeuttani ja itselleni selvisi hyvin pian syy, miksi olin tuntenut huonon vointia viime aikoina. Rouvakin sen pian huomasi. — Olla tuleva äidiksi.

"Mitä nyt teen, minne nyt menen, sillä enän saisi enän olla talossa? Ei ollut yhtään sietua koko mailmassa, jonka olin voinut sanoa olevan omaiseni. — Ilmotin herralle tilastani. Hetken hämmästyneen näköisellä mietittyään, hän antoi minulle käärrön seteleitä ja käski lähtä heti. Hän kortteeria laitakaupungilta ja menin tehtävään työhön. Siellä ei ihmetelty tilaani, kukaan ei minua kysynyt ja minun oli hyvä olla.

*) Alku tästä kertomus-sarjasta on julaistui Toverittareissa jo useita viikkoja sitten, eikä tätä ole tahallisesti viivytetty, vaan on viivytys tapahtunut minulle autamattomasta syystä. — Toimitus.

Sellainen oli siellä niin tavallista. Minäkin totuin ajattelemaan kohtaloani vähemmän katkerasti ja odottelin "aikaani". Pari kuukautta ennen synnytysaikaa lopetin työssäkäynnin. Olin säästännyt herran antamat rahat, enkä joutunut pulaan parvin kolmeen kuukauteen, kun asuin täällä laita-kaupungilla. Se oli kyllä kurjin, kaupunginosa; kaikkialla oli niin hirvittävästä ikästä, ruokakin puodeissa oli mädännyttä ja ikaista. Siellä asuivat suuriperheiset tehdastyöläiset, raa-rikot ja rannat. Kadut olivat pimeät, ainoastaan muutamia pieniä lamppeja tulkitti siellä, täällä. Sinne kokoontuivat roistot ja varkaat, sinne he usein laajasiivat uhrinsa. Se oli kuin kamala ikävämäri, joka nielee kaikki liejuiseen kiitaansa, joka vain sen lähtettyville sattui. Nevaloki virtasi siinä lähellä vuolaana ja ikäänkuin rikollisten Hittolaissa, se kulkettua ja peittä monen rikoksen jäljet ikäpäiviksi.

"Minulle syntyi polka. Eräs samassa talossa asuva leskivaimo hoiti minua. Hän oli ystävällinen ja selitti minulle, että parannuttuani en voisi enää mennä muualle kuin tehtävään, sillä herrasväki ei huoli sellaista "kumiansa menettäneistä" palvelukseensa. Rouvat pelkäsivät "skandaalia" sellaisten naisten pitämistä taloissaan ja herrat halusivat kauniita nuoria naisia, joiden puhtauden ja sulouden voisivat "sopivan tilaisuuden" tullen riistää ja tarmella. Sii minullakaan ei olisi edessä muuta kuin raskas tehdastyö. — Mitä voisin enää ja elättää lapseni-teen pienellä palkalla. Mitä tehdä? Täytyykö minun luopua lapsestani? Taistelin äidinrakkauden ja epätoivon välillä. Vaimo, joka minua hoiti, ymmärsi mietteeni ja sanoi: "Sinulla ei ole muuta kuin kaksi ehtoa: antaa Nevan niellä lapsesi tai antaa sen Kruunun kartaanoon."

"Veroni Arvan jähmettyi kauhusta: "Murehda lapses! Kuka voisi sen murhatta, omaa lapsensa?" Vaimo jatkoi vain levollisesti: "Eihän se tui kertaa tapahdu meikäliselle. Tämä rantaakatu tuntee tuhansia sellaisia tarinoita. Jos lapsi kuolee pienessä, niin hänellä ei ole mitään kärsimyksiä. Jos hän taas joutuu Kruunun kartaanoon, niin hänen kärsimyksensä ovat pitkälliset ja hirveät. Olen itse kruununlapsi ja siksi sen tiedän ja neuvon teitä näin — älkää panko pahaksenne."

"Minullakin oli kerran lapsi, kaunis pieni tyttö. Vein sen Kruununkartaanoon, enkä ole häntä sen jälkeen nähnyt. En tiedä minne hän sieltä joutui. Siitä on jo kahdeksantoista vuotta. Parempi hänen kohtalonsa varmaan olisi, jos olisi vienyt hänet Nevaan. Kuinka lienee raukka saanut kovaa kokea, kuinka kärsii," kertoi vaimoparka itkien.

"Seuraavana aamuna kun vaimo muutti ylleni puhtaista vaatteita, hän kiikotti yhtäkkiä, kuin olisi saanut pistoksen. Hän tuijotti minuun kuin mietelön. "Mikä teille tuli?" kysyin.

Hänen äänensä vapisi ja kyynel-tulva valui pitkin hänen ryppyistä poskiaan kun hän vihdoin kykeni mielenhätkätykseltään puhumaan. — "Sinulla on luomi käsivarressasi ja kun katsoin sinua tarkemmin, näin että muistutat häntä, joka minut vietti siinä sitten heitti lapseni kanssa. Sinä olet minun lapseni kadonnut tyttärenti! Kohtalo on vihdoinkin saattanut meidät yhteen! — Mutta sinäkin olet kovanonnen lapsi, sinäkin on petetty! Kuka meistä köyhistä naisista välttyy siltä kohtalolta. Oh, tätä elämää! Voi maillmaa sen pahennusten tähden!"

"Hän oli siis minun äitini, jota en ollut koskaan nähnyt. — Kummasti kulkee elämän polku. Täälläkö siis tapasin sinut, äitini? Täälläkö kurjuuden ja rikosten nomasta on elämäni talval alkanut?"

"Lapseni oli hyvin heikko. Se oli vain muutaman päivän. Surin kovasti sen kuoleman, sillä kaikista huolimatta olin ollut onnellinen äitiniestini. Alattelin itseäni, äitiani ja lastani siinä vuoteessa maanteessani. Oh, kuinka tyhjältä ja rumalta tuntui elämä, kuinka arvojen ja vähipätojen on köyhälistön lapsi. Tunsi vasta oikela tosiavereissä orjan kohtalon. — Kun paraini, menin tehtävään työhön. Ajattelin ruveta asumaan äitini kanssa, vaan, ennenkuin edes ehdin hakea yhteisen paunnon meille, hän kuoli. Viimeaikaiset tärsyvätkä kokemukset olivat liian hänen riutunelle voimilleen.

"Se oli elämäni valherikkaimpia aikoja. Leskin surun ja murheen musta hetki. — Äitini kuoli muuttu-tanne ja olen tässä jo kahdeksatta vuotta. Nyt vastaan teille siihen kysymykseen, jonka äsken teitte. —

Herra Bristoff huolehti toimeentulostani. Minä olen hänen jalkavaimonsa. Hänen vaimonsa etsin omia holoja ja on usein poissa kotoaan, ja silloin herra kutsuu minut luokseen. Hän antaa minulle tiedon viittauksilla "kohtauksesta", kuten tänäkin aamuna kirkossa. Menen hänen palatsinsa salaoven kautta kenenkään huomamatta. Saan siellä syödä ja juoda hyviä ruokia ja juomia ja kultakolikkoita saan rittämään asti. Voisin asua paremminkin, vaan välttöisin ihmisten epäluuloista, asun tässä. — Tahdon edes näyttää kunnialliselta. — Ei ole niin helppoa elää näin — ei ole helppoa ja iloista elää häpeästä. — Mutta meitä on satoja. Kaikkile meille on käynyt jotenkin samaten, ja kuka antaa anteeksi naiselle nuoruuden hairahduksen, joka ei usein ole edes hänen syynsä-kään, kuka turvaisi ja suojelisi pe-

tertyä, langenneita naisia? — Me olemme joutuneet elämään salakavalaa satimeen, ja emme pääse pois. Elämän tieju vetää meitä alas päin ja nielee meidät ja lopuksi monet sadat ja tuhannet meistä löytyvät leponsa Nevasta. Sen palloissa on meikäläisten hautausmaa. — Ehkä tuomitsette minua, ehkä ihaotte nyt?"

Tällainen oli Marusja Sokoffin elämäntarina ja se oli vain yhden tuhansien samanlaisten elämäntarina. — Ollisiko voinut häntä tuomita.

(Jatk.)

MONESSEN, PA.

Tervehdys taas Toverittaren hiki jakunnalle.

Tästä kaupungista taas vietin 15 miestä sotaleirille v. k. 29 p. Monta eri kertaa on viety viihdemiä miäriä. Nyt taas kuuleman tulee suurempi määrä miehiä lähemmään, joiden joukossa on muutamia suomalaistakin.

Pittsburg Steel Co:n piippumylly (jossa työskentelee almonsaan 25 miestä) on myynyt "vapausbondeja" \$5,000 edestä, joten niistä kahden laskettuna olisi \$131,50. Bondeja on myyty paljon muissakin myllyissä, joten tervä ja höyhenit panee miehet tottelemaan. Täällä on yksi suomalainen mies tervattu myllyssä kun hän ei näyttänyt suosittelavan vapausbondeja. Monessenin Boy Scout-ovat dat myyneet bondeja yli \$10,000 edestä lähen mennessä.

Täällä on ollut nykyään monta kuolemantapausta. Kolme suomalaista on muuttanut pois joukostaamme. Tov. E. Poronen kuoli v. k. 28 p. sairastettuaan keuhkokuumeeseen pitkän aikaa. Vainaja saatiin viimeiseen lepoon huhtikuun 30 päivänä, osaston talolta. Häntä lähinnä jäi kaipaamaan vaimo ja (kuten olen kuulut) 5 lasta Suomessa, ja paljon tuttavita.

Jack Riihimäki kuoli v. k. 17 p. sairastettuaan keuhkokuumeeseen ainoastaan muutaman päivän. Hän oli vasta parinkymmenen vuorokautta, joten hänellä oli ennenaikainen kuolema osanaan.

Herman Mullolan pieni polka kuoli v. k. 29 p. Hän oli vasta neljännenä vuodella.

Onhan täällä ollut jotain hauskaa. "Laina Rouva" eli "Onnellinen aviomies", näytettiin s. s. osaston talolla viime lauantaina. Kyllä sai kuuli-ksi nauraa. Tämä loppale oli, kuten jo ennen ilmoitettu, E. Erköen ihä-hvääskappale. Hän lähti tästä huhtik. 30 p:nä. Onnea akavalle työ-lesi uudella paikkakunnalla. Tänne Monessenin ei otetaakaan näytelmäseuran johtajaa sillä näytelmäkuudella. Tov. W. Koskinen luuleman tulee väliaikaiseksi johtajaksi.

Ehkä tämä jo riittää. Toverunde, Tyyne M. —